# Práva dieťaťa

Európska komisia chce sprístupniť vzdelávacie materiály, ktoré budú slúžiť potrebám odborníkov v oblasti práva, ako aj ich školiteľom, ako zdroj, ktorý môžu použiť pri práci v oblasti práv dieťaťa.

**Súdnictvo zohľadňujúce potreby detí**
**Súdnictvo vo veciach týkajúcich sa detských obetí a svedkov trestných činov**
**Boj proti obchodovaniu s deťmi**
**Boj proti mrzačeniu ženských pohlavných orgánov**

## Súdnictvo zohľadňujúce potreby detí

### Usmernenia o súdnictve zohľadňujúcom potreby detí (Rada Európy)

Usmernenia o súdnictve zohľadňujúcom potreby detí sa zaoberajú otázkami týkajúcimi sa úlohy, názorov, práv a potrieb dieťaťa v súdnych konaniach a v alternatívnych postupoch. Tieto usmernenia a sprievodnú dôvodovú správu možno použiť pri tvorbe modulov odbornej prípravy. Usmernenia boli prijaté Výborom ministrov Rady Európy 17. novembra 2010. Sú k dispozícii v angličtine a vo francúzštine. Ich preklady do mnohých ďalších jazykov EÚ sú k dispozícii tu.

### Súbor nástrojov pre súdnictvo zohľadňujúce potreby detí a o právach detí (Medzinárodná sieť pre práva detí – CRIN)

Medzinárodná sieť pre práva detí vypracovala súbor nástrojov týkajúcich sa práv dieťaťa pre súdnictvo zohľadňujúce potreby detí, vrátane príkladov osvedčených postupov, medzinárodných a regionálnych noriem, prieskumov a iných zdrojov. Tento súbor nástrojov je k dispozícii v angličtine, vo francúzštine a v španielčine.

### Súbor nástrojov týkajúcich sa odklonenia a alternatívnych riešení k zadržaniu (UNICEF)

Organizácia UNICEF vypracovala súbor nástrojov týkajúci sa súdnych konaní a alternatívnych riešení k zadržaniu, v ktorom poskytuje poradenstvo o tom, ako zabezpečiť ochranu práv detí, ktoré sa dostali do konfliktu so zákonom, v súlade s článkom 37 písm. b), článkom 40 ods. 1, článkom 40 ods. 3 písm. b) a článkom 40 ods. 4 Dohovoru o právach dieťaťa. V súbore sa poskytujú praktické rady o tom, ako zabezpečiť odklonenie a alternatívne riešenia k zadržaniu a obsahuje aj príklady projektov a ďalších zdrojov z celej rady krajín na pomoc pri praktickej realizácii týchto myšlienok.
Odklonenie je podmienečné presmerovanie detí, ktoré sa dostali do konfliktu so zákonom, od súdneho konania smerom k iným spôsobom riešenia problému, ktoré umožňuje riešenie mnohých – možno väčšiny – prípadov inými ako súdnymi orgánmi, čím sa predíde negatívnemu vplyvu formálneho súdneho konania a záznamu v trestnom registri. Alternatívne riešenia k zadržaniu znamenajú opatrenia, ktoré môžu byť uložené deťom vo formálnom súdnom konaní v rámci systému trestnej justície, a to vo fáze prípravného konania ako aj vo fáze vynesenia rozsudku, bez toho, aby im bola odňatá sloboda.
Tento súbor nástrojov je k dispozícii v angličtine tu.

### Medzinárodné stredisko pre pozorovanie súdnictva vo veciach mladistvých (IJJO)

Medzinárodné stredisko pre pozorovanie súdnictva vo veciach mladistvých (IJJO) bolo založené v roku 2003 s cieľom podporovať globálnu justíciu vo veciach mladistvých bez hraníc. IJJO sa prostredníctvom svojej webovej lokality zameriava na podporu výmeny poznatkov a osvedčených postupov, zdrojov informácií, kľúčového prieskumu a správ. Okrem toho sa podieľa aj na rozvoji odbornej prípravy v tejto oblasti. Táto webová lokalita je k dispozícii v angličtine , vo francúzštine a v španielčine.

### Medzirezortná komisia pre súdnictvo vo veciach mladistvých

Medzirezortná komisia pre súdnictvo vo veciach mladistvých spravuje databázu, ktorá poskytuje dobrý prehľad o vzdelávacích materiáloch dostupných v tejto oblasti a v ktorej možno pomocou filtra vyhľadávať nástroje, sprievodcov a príručky odbornej prípravy. Táto databáza je k dispozícii v angličtine, vo francúzštine a v španielčine.

### Príručka odbornej prípravy pre súdnictvo vo veciach mladistvých (Penal Reform International – PRI a UNICEF)

Príručka odbornej prípravy pre súdnictvo vo veciach mladistvých je navrhnutá tak, aby pomohla s organizáciou odbornej prípravy na tému práv dieťaťa. Príručku odbornej prípravy môže použiť ktorýkoľvek poskytovateľ odbornej prípravy, ktorý organizuje odbornú prípravu pre odborníkov, vrátane sudcov, súdnych úradníkov, advokátov, prokurátorov, príslušníkov polície, zamestnancov väzníc, sociálnych pracovníkov a ďalších osôb, ktoré pracujú s deťmi, ktoré sa dostali do konfliktu so zákonom. Príručku vydala organizácia Penal Reform International (PRI) a UNICEF.
Príručka je k dispozícii tu v angličtine.

### Príručka odbornej prípravy na tému ochrany práv detí v systémoch trestného súdnictva (Penal Reform International – PRI)

*Ochrana práv detí v systémoch trestnej justície: príručka odbornej prípravy* má byť komplexným referenčným sprievodcom pre všetkých, ktorí pracujú v širokej škále profesií a agentúr v rámci systému trestného súdnictva. Modul odbornej prípravy je zameraný na odborníkov a zainteresované strany zapojené do odbornej prípravy v rámci svojej práce a má im pomôcť efektívne vyučovať zásady uvedené v príručke pomocou metodiky odbornej prípravy založenej na skúsenostiach z praxe.
Príručka sa zaoberá problémami detí, ktoré sa dostali do konfliktu so zákonom, detskými obeťami a svedkami. Sú v nej prediskutované aj spôsoby reakcie v prípade detí, ktorým môže hroziť, že sa ocitnú v systémoch trestného súdnictva. V rámci týchto oblastí sa príručka zameriava na témy ako napr. ochrana dieťaťa, predchádzanie trestnej činnosti, presadzovania práva, súdne konanie, vynášanie rozsudkov a rehabilitácia.
Príručku vypracovala organizácia Penal Reform International a je k dispozícii v angličtine.

## Súdnictvo vo veciach týkajúcich sa detských obetí a svedkov trestných činov

### Príručka pre odborníkov a tvorcov politík o súdnictve vo veciach týkajúcich sa detských obetí a svedkov trestných činov (Úrad OSN pre drogy a kriminalitu – UNODC)

Táto príručka, ktorá bola napísaná pre odborníkov a tvorcov politík, je určená na pomoc krajinám pri vykonávaní usmernení o súdnictve vo veciach týkajúcich sa detských obetí a svedkov trestných činov, ako aj ďalších relevantných medzinárodných usmernení na vnútroštátnej úrovni. Príručka vychádza z najlepších medzinárodných postupov v systéme trestnej justície pri zaobchádzaní s detskými obeťami a so svedkami trestných činov. Má slúžiť ako usmernenie pre tvorcov politík a odborníkov zaoberajúcich sa detskými obeťami a svedkami trestných činov, ako sú sudcovia, zdravotnícky a pomocný personál, orgány presadzovania práva, prokurátori, sociálni pracovníci, pracovníci mimovládnych organizácií a učitelia. Príručka je k dispozícii v angličtine, vo francúzštine a v španielčine. K dispozícii sú aj vzorové právne predpisy a súvisiaci komentár v angličtine.

### On-line odborná príprava o usmerneniach OSN o súdnictve vo veciach týkajúcich sa detských obetí a svedkov trestných činov (UNODC a UNICEF)

Túto on-line odbornú prípravu môže absolvovať ktorýkoľvek odborník alebo tvorca politík, ktorý má záujem alebo pracuje v oblasti podpory detských obetí a svedkov trestných činov. Na vypracovaní tohto kurzu sa spoločne podieľali UNODC, UNICEF a Medzinárodný úrad pre práva dieťaťa (IBCR) s podporou kanadskej vlády. Kurz je k dispozícii on-line bezplatne a prístup k nemu možno získať jednoducho registráciou na webovej stránke. Osvedčenie o absolvovaní sa udeľuje používateľom, ktorí zložia všetky príslušné skúšky. Kurz je k dispozícii v angličtine.

**Boj proti obchodovaniu s deťmi**

**Usmernenia o ochrane detských obetí obchodovania s ľuďmi (UNICEF)**

V usmerneniach o ochrane detských obetí obchodovania s ľuďmi sú stanovené normy pre osvedčené postupy na základe medzinárodných politík v oblasti ľudských práv. Tieto usmernenia sa týkajú ochrany detí, ktoré sa stali obeťami obchodovania, od ich identifikácie až po ich odobratie a opätovné začlenenie, a možno ich použiť spolu s ďalšími ustanoveniami a nástrojmi vypracovanými na pomoc s cieľom zabrániť obchodovaniu s deťmi. Na vnútroštátnej a regionálnej úrovni by tieto usmernenia mohli byť použité ako východiskový bod pri vypracovaní politík a postupov so zohľadnením miestnych podmienok, obmedzení a zdrojov. Cieľom týchto usmernení je pomôcť vládam a predstaviteľom štátnej správy, medzinárodným organizáciám, mimovládnym organizáciám a ďalším poskytovateľom služieb. Usmernenia sú k dispozícii v angličtine.

Ďalšie zdroje UNICEF na tému ochrany dieťaťa sú k dispozícii tu.

**Príručka odbornej prípravy o boji proti obchodovaniu s deťmi na nútenú prácu, sexuálne vykorisťovanie a iné formy vykorisťovania (Medzinárodná organizácia práce – ILO)**

Táto príručka odbornej prípravy má pomôcť vládam, pracovníkom, zamestnávateľom, medzinárodným a mimovládnym organizáciám zapojeným do boja proti obchodovaniu s deťmi na nútenú prácu, sexuálne vykorisťovanie a iné formy vykorisťovania. Príručka pozostáva z troch učebníc (*Pochopenie problematiky obchodovania s deťmi*, *Boj proti obchodovaniu s deťmi na politickej úrovni a na úrovni aktívnej pomoci* a *Záležitosti týkajúce sa postupu*), knihy praktických cvičení a zo sprievodcu pre sprostredkovateľov. Príručka je k dispozícii v angličtine, vo francúzštine a v španielčine. Vypracovali ju organizácie ILO a UNICEF a je súčasťou globálnej iniciatívy OSN zameranej na boj proti obchodovaniu s ľuďmi.

**Boj proti mrzačeniu ženských pohlavných orgánov**

**Nástroj elektronického vzdelávania „Spoločne za skončenie mrzačenia ženských pohlavných orgánov“ (UEFGM)**

Mrzačenie ženských pohlavných orgánov sa na medzinárodnej úrovni považuje za porušovanie ľudských práv žien a za jednu z foriem týrania detí. Rovnako ako akákoľvek iná forma násilia založeného na rodovej príslušnosti je porušením základného práva na život, slobodu, bezpečnosť, dôstojnosť, rovnosť medzi ženami a mužmi, nediskrimináciu a telesnú a duševnú integritu, ako stanovuje Svetová zdravotnícka organizácia.

„Spoločne za skončenie mrzačenia ženských pohlavných orgánov“ (UEFGM) je elektronický vzdelávací kurz, ktorý sa zaoberá problematikou mrzačenia ženských pohlavných orgánov v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou a s azylovými službami. Odborníci z právnej praxe môžu mať záujem o prvé dva základné moduly, ktoré poskytujú úvod k problematike mrzačenia ženských pohlavných orgánov ako otázky ľudských práv a ako osobitnej formy násilia založeného na rodovej príslušnosti. Právnici, ktorí sa špecializujú na oblasť azylového práva, môžu mať záujem o dva moduly špecificky zamerané na oblasť azylu.

Kurz je k dispozícii v angličtine, taliančine a portugalčine.

Posledná aktualizácia: 06/10/2020

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.